3 לעקציעס פון חיים גרינבערג, היינט — "איז און זיין משפט מיט גאט" אין פאלקס-שול — זונטאג — "נאנדי, דער אינדישער נביא אין פאליטיק" אין פרץ זאל — דינסטאג — "די מיסיע פונם אידישן ארבעטער אין ארץ ישראל" אין פאלקס-שול אנפאנג 9 אוונט

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY DEC 31 1930 ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

זון אויפגאנג — 8.26.
זון אונטערגאנג — 4.31.

די איינציקע אידישע צייטונג אין משרב קאנאדע שטאבליירט אין 1910 דערשיינט

יעדן טאג

אידישע וואכרן

THE GATEWAY OF THE WEST

THE ISRAELITE PRESS

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910. Published DAILY

וועטער: קלאר און מילד

Vol. 20, No. 285. Winnipeg, Fri. Dec. 26, 1930. Published Daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג. פרייטאג, ו׳ טבת, תרצ״א.

פרעמיער וועט באלד דערקלערן הילף פלענער פאר פארמערס

ערשטע אידישע קהלה נאכ׳ן גירוש נעגרינדעט אין שפאניע

(ספעצ. טעלעג. צו ד.א.וו. דורך "איטא")

מאדריד, שפאניע, דעצ. 26. — צום ערשטן מאל אין דער געשיכטע, זינט די אידן זיינען אריינגעטריבן געווארן פון שפאניע אין 1492, איז דא אנערקענט געווארן די גרינדונג פון א שול מיט 30 מיטלידער וועלכע וועלן פארמירן די ערשטע אפיציעלע אידישע געמיינדע אין שפאניע. אינגאנצן באוואר, א לאקאלער באנקיר, איז דערווייל געווארן פאר דעם פרעזידענט פון דער געמיינדע. ער האט אויך אויף זיך גענומען די פיאנצייעלע אחריות אנצוהאלטן די שול וועלכע געפינט זיך אין דער צענטראלער סעקציע פון מאדריד.

הארווי גאלדין וועט אדרעסירן מאס-מיטינג

הארווי גאלדין, וועלכער איז גוט באקאנט אין ווינניפעג ווי איינער פון די גלענצנדסטע סטודענטן אין שטאט, לעצטענס דירעקטאר פון י. מ. ה. א. אין מאנטרעאל, וועט אדרעסירן א מאסן-פארזאמלונג קומענדיקן מאנטאג, דעצ. 29טן, 8.30 אוונט, אונטער אויפזיכט פון י. מ. ה. א. אלע אירן זיינען איינגעלאדן. מער איינצלהייטן — מאנטאג.

ווארשע, דעצ. 26 (איטא). — דאס פאסט מיניסטעריום האט אינסטרואירט אלע טעלעגראף ביוראס אין לאנד נים צו מאכן קיין שווערקייטן ביים אנגעמען העברייאישע קייבלס, ווען זיי זיינען נאר געשריבן אין לאטיינישע אותיות.

פאלעסטינער פראגע וועט ניט פארהאנדלט ווערן אויף פעל-קער-ליגע זיצונג

(ספעצ. טעלעג. צו ד.א.וו. דורך "איטא")

זשענעווא, דעצ. 26 (איטא).— די פאלעסטינער פראגע געפינט זיך ניט אויפ׳ן סדר-היום פון דער קומענדיקער זיצונג פונ׳ם ראט פון דער פעלקער-ליגע, וואס עפנט זיך דא יאנווארן 19טן.

204 סטודענטן אין העברייאישן אוניווערסיטעט

ירושלים, דעצ. 26 (איטא). — עס זיינען דא איצט 204 סטודענטן אינ׳ם העברייאישן אוניווערסיטעט. — ווי דר. מאגנעס האט נעכטן אנגעזאגט ביי דער פארמעלער מאטריקולאציע פון 100 נייע סטודענטן.

5,883 אידן אריינגעקומען קיין ארץ ישראל פארן יאר

לאנדאן, דעצ. 25. — די עקזעקוטיווע פון דער אידישער אגענטור האט דא אנגעזאגט, אז אין פארלויף פון צוועלף מאנאטן פון דעם ערשטן אקטאבער, 1929, ביז דעם 30טן סעפטעמבער, 1930, זיינען אריינגענומען אין ארץ-ישראל פינף טויזענט און 883 אידן.

לאטוויע׳פארבאט ווייס רוסישן איד. מלובה טעאטער צו שפילן

ריגע, דעצ. 26 (איטא). — דאס אינערן מיניסטעריום האט פארבאטן דעם ווייס-רוסישן אידישן מלובה טעאטער צו שפילן דא.

די טרופע האט נעהאט ריגע ווי די ערשטע שטאט אין אויסלאנד צו שפילן אויף איר וועג קיין דייטשלאנד און אר-גענטינע.

רוסישע אידן גיבן איננאנצן אויף האנדל זואו "ארט" העלפט זיי צו ווערן בעל-מלאכה׳ס

(ספעציעלע טעלעגראמע צו "דאס אידישע וואכרן" פון "איטא")

מאסקווע, דעצ. 26 (איטא).— אן איכספעציע אין דער "ארט" טעריטאריע אין קיעוו, פראסקורא׳וו, וויניצא, קאמענעץ-פאדאלסק, וויטעבסק און יעליסאוועטגראד איינגט, אז די אידן אין די דאזיקע שטעט האבן כמעט איננאנצן איינגענעמען דעם האנדל, און בלויז געצייטלע אידן אין די דאזיקע פונקטן באשעפטיקן זיך נאך מיט קליינעם האנדל אדער פערלעריי.

טויזנטער אידן זיינען מקנא די וואס זיינען איינגעארדנט געווארן פונ׳ם "ארט" וואס האט איינגעפירט א צאל נייע פראדוקטיווע באשעפטיקונגען מיט דער הילף פון די מאשינען און געצייג צוגעשטעלט פון די אמעריקאנער לאנדסמאנשאפטן. די מייסטע פאבריקן און ווארשטאטן ארגאניזירט אויפ׳ן באזיס פון ארטעל (קאאפעראטיוון). אבער אין קליינע געמיינדעס

יאנג דזשודעא קאנפערענץ עפנט זיך אין עדמאנטאן זונטאג

די מערב קאנאדער יערלאכע יאנג דזשודעא קאנפערענץ עפנט זיך אין עדמאנטאן אלטא., דעם זונטאג, דעצ. 28טן, און זי וועט אנהאלטן דריי טעג צייט.

פארשטייער פונ׳ם ציוניסטישן יוגנט פון אלע טיילן פון מערב קאנאדע ווערן דערוואר־טעט ביי דער קאנפערענץ, און עלטערן זיינען געבעטן צו דערמוטיקן זייערע קינדער צו פארן צו דער קאנפע־רענץ.

ביי דער קאנפערענץ וועלן, אויסער אל־געמיינע ציוניסטישע ענינים, באזונדערס באטראכט ווערן די לאקאלע טעטיקייטן צווישן דעם יוגנט.

דזשאינט און א״ר קאמ־פיין וועלן מער ניט זיין פאראייניקט

ניו־יארק, דעצ. 26 (איטא). — דעצעמ־בער 31טן ווערט געשלאסן דער פאראייניקטער אידישער קאמפיין, ווערט אנגע־סירט אין א דערקלערונג אויסגעגעבן פון פעליקס וואבערג, אן סיירום אדרעסער. פארן יאר 1931, ווערט אנגאסירט וועלן דורכגעפירט ווערן צוויי באזונדערע קאמפיינס — איינער פאר דער דזשאינט דיסטרי־ביושען קאמיטע און איינער פאר א״ר

ניו־יארק, דעצ. 26 (איטא). — א נאר־ציאנאלע קאנפערענץ איבער פאלעסטינע וועט אפגעהאלטן ווערן אין ניו־יארק יאנ־וואר 25טן, לויט אן אנאנס פון דער אי־דישער אגענטור. וועלכע פארדרופט די קאנפערענץ.

אויף דער דאזיקער קאנפערענץ וועט געעפנט ווערן דער קאמפיין פאר דעם אויפבוי פון ארץ־ישראל.

לארד מעלטשעטס לאנע איז נאך אלץ ערנסט

לאנדאן, דעצ. 26 (איטא). — קיין פארבעסערונג אין לארד מעלטשעטס לא־נע איז ניט באריכטעט געווארן. נאך דאקטוירים זיינען ארויסגערופן געווארן פאר א קאנסולטאציע, אבער קיין בולעטן איז ניט ארויסגעגעבן געווארן. זיין לאנע, ווערט פארשטאנען, איז נאך אלץ זייער ערנסט.

שאך טורנמענט אין אידישן שאך־קלוב

א "ראפיד־טראנזיט" שאך־טורנמענט פון 10 סעקונדן א צוג, וועט פארקומען היינטיקן זונטאג אין אידישן שאך־קלוב, 952 מיין סטריט.

דער טורנמענט וועט זיך אנפאנגען 3 אויינער נאכמיטאג. צוויי פריזן וועלן אויסגעטיילט ווערן צו די געווינער.

מיטגלידער זיינען געבעטן צו קומען אין צייט.

ארבעטער רינג-פרייהייט טעמפל שול באזאר עפנט זיך זונטאג

דער יערלאכער ארבעטער-רינג פרייהייט טעמפל שול באזאר עפנט זיך דעם זונטאג, דעצ. 28טן, 1 נ.מ. אין פרייהייט טעמפל. און ער וועט אנהאלטן פיר טעג. פארענדיקנדיק מיט א נייעם־יאר טאנץ מיטוואך אוונט.

א גרויסער "סמאל" פון די פארשידענ־ארטיקסטע סחורות און פיינע האנטארבעטן זיינען צוגעגרייט געווארן פאר׳ן באזאר. און זיי וועלן אויסגעראמט ווערן צו די ביליקסטע פרייזן. שפארזאמע באלע־באסטעס וועלן דארטן קאנען קריגן די גרעסטע מציאות אין גראסערים, קלייד־רונג, האנטיכער, און א. וו.

אינטערעסאנטע פארווייזונגען וועלן דורכגעפירט ווערן יערן אוונט, צו אמוזיר־ונג און אלט. ביים באזאר—נעבן אויך זיין אפן דער שוין באריטער א. ר. פ. ט. רעסטאראן און בופעט, וואו די געשמאק־סטע היימישע מאכלים וועלן סערווירט ווערן.

ביים באזאר וועט זיין אויף אפן די יערלאכע אויסשטעלונג פון קינדער־אר־בעטן פון שול.

"פופצענער קאמיטעט" גרי ט צו באריכט פאר אלגעמיינער קאנפערענץ

דער "פופצענער קאמיטעט", וועלכער איז שוין אייניקע וואכן באשעפטיקט מיט אונטערזוכן דעם בשר־כשר סכסוך, וואס האט געשאפן אן ערנסטע שפאלטונג אין דער היגער אידישער קהלה, — האט אפגעהאלטן א זיצונג דעם מיטוואך אוונט, אונטער דער פארזיצערשאפט פונ׳ם פרע־זידענט, מ. רזש. פינקלשטיין.

דער קאמיטעט האט אויסגעפונען אלע פאקטן וואס האבן געפירט צום סכסוך און אלע ציפערן וואס האבן א שייכות צום בשר־כשר מסחר דא אין שטאט, און אויף זיין לעצטער זיצונג, קומענדיקן מאנטאג, וועט ער האבן פארטיק זיין באריכט.

אן אלגעמיינע קאנפערענץ פון אלע היגע אידישע ארגאניזאציעס, שלן און א. וו. ווערט פארדרופן אויף מיטוואך, יאנואר 7טן, אין תלמוד תורה זאל, וואו דער באריכט וועט אפגעגעבן ווערן, און די קאנ־פערענץ וועט דערנאך ארויסנעמען איר אורטייל איבער דעם באריכט און וועט באשליסן, ווי דער סכסוך זאל געשלאכטן ווערן.

אלע ארגאניזאציעס זיינען געבעטן גלייך אפצוהאלטן פארזאמלונגען און באר־שטימען צו דריי דעלעגאטן לעדע פאר דער דאזיקער קאנפערענץ.

"פון חודש צו חודש"

אן אפטיילונג פאר ליטעראטור און קולטור ווערט געעפנט אין "דאס אידישע וואכרן" און וועט דערשיינען יעדן ערשטן פרייטאג אין חודש.

די אפטיילונג וועט צום ערשטן מאל דערשיינען

איבעראכטאג פרייטאג, יאנואר 2טן

די דאזיקע אפטיילונג "פון חודש צו חודש" וועט פארנעמען א פולע זייט אין דער צייטונג, און וועט אנגעפירט ווערן פון

י. זיפער

א דערפארענער זשורנאליסט און קולטור טוער (איצט דא פרינציפאל פון י. ל. פרץ-שול)

חיים גרינבערג האלט דא היינט זיין ערשטע לעקציע

חיים גרינבערג

חיים גרינבערג, באריומטער אידישער לעקטאר און צעירי-ציון פירער, איז דא שטאט, און ער וועט היינט אבנד דא זיין ערשטע לעקציע, 9 אוונט פונקט, אין פאלקס-שול, די טעמע וועט זיין "איבער און זיין משפט מיט גאט".

זונטאג, 9 אוונט פונקט, וועט ער רעדן אין פרץ-זאל אויף דער טעמע "נאנדי, דער אינדישער נביא, אין פאליטיק", — אין וועלכער ער וועט באלויכטן די גע־שפאנטע לאגע אין אינדיע ביי איצטיקן מאמענט.

דינסטאג, 9 אוונט, אין פאלקס שול, וועט ער האלטן זיין לעצטע לעקציע, אויף דער טעמע "די מיסיע פונ׳ם אידישן אר־בעטער אין ארץ-ישראל".

ח. גרינבערגס באזוך דא איז אראנ־זשירט מיט סיריקין בר. איר. נאצ. ארב., פועלי-ציון און צעירי ציון. פון דאנען פארט ח. גרינבערג קיין סאסקאטון.

נעזעלשאפטלאכער קאלענדער

פרייטאג, דעצעמבער 26

"עפסטל אוונט" (פראגעס און ענט־פערס) ביי ארב. אויידיטאריע, יוגנט ליג־קע פוע״צ 8.30 אוו., אין פרץ אינסט.

5. אייזנער ביי ארבעטער יוגנט קלוב: "דזשראססי אין ערב פרייליגן", 8.30 נ.מ., אין פרייהייט טעמפל.

אלגעמיינע פארזאמ. פון "איקפאר" 8.30 נ.מ., אין פרייהייט טעמפל.

שבת, דעצעמבער 27

יערלאכער אוונט פון וואריקינג מענס בעקעריי, פון 10 נ.מ., אין נייער ת״ת.

זונטאג, דעצ. 28

וועטשערע און טאנץ צום 3טן יערלאכן יובילעי פון מוטער-פאראיין פון ת״ת, אין תלמוד תורה.

"טעג-טאג" פאר מאנוס כרמל קליניק, אויפזיכט ליידיס אקזילערי פון קליניק.

טאנץ פון בנות שלום סאסייטי, 8.30 נ.מ., אין ציון-זאל.

אלגעמ. פארזאמ. און שוועסטער טאג, ליידיס פון עדת ישורון, 2 נ.מ. אין שול.

פארזאמ. פון ליבאוויטשער בקור-חולים, 5 נ.מ., אין ליבאוויטשער שול.

פארלעזונג פון ז. ציוקין ביי בני-אבר־הם פרי לאאן, 2.30 נ.מ., אין נייער ת״ת

מאנטאג, דעצעמבער 29

ספעצ. פארזאמ. פון אינד. פרי לאאן, 8.30 אוו., אין פרץ אינסטיטוט.

לייענונג קריין פון מוטער פארא־יין פון פרי־שול ביי מרס. פערלמאן 283 אבערדין.

דינסטאג דעצ. 30

טיי פון פוע״צ־פרויען קלוב ביי מרס. האלפערין, 381 דאפערין, עווע., 2.30 ביז שפעט פאר׳ן ארץ-ישראל באזאר.

מיטוואך, דעצעמבער 31

ניי־יאר אוונט און שפאציר ביי יוגנט לינקע פוע״צ 6.30 אוו. פון פרץ אינסט. פארווייזונג אין 445 רעדוואוד עווע.

דאנערשטאג, יאנואר 1

יערלאכע אונטערנעמונג ביי אינדעפ־ליג סיק בעג. אסו., 6 נ. מ. אין נייער ת״ת.

רוסישע אידן גיבן איננאנצן אויף האנדל זואו "ארט" העלפט זיי צו ווערן בעל-מלאכה׳ס

(ספעציעלע טעלעגראמע צו "דאס אידישע וואכרן" פון "איטא")

וואו עס איז שווער איינצואדרענגען ארטעלן ווערן איינציקע בעל-מלאכות איינגעארדנט

די סאוועטישע מאכט איז זייער סיס־פאטיש און העלפט אומעטום ארויס די ארבעטן פון "ארט", ווייל די רעגירונג פארשטייט דעם אומגליק פון די געוועזע־נע לופטמענשן און איז גערן צו העלפן זיי צו געפינען אן עקאנאמישן באדן אונטער די פיס.

100 אידן פון לאטוויע אפגעפאר־דען ארבעטן אין סאו. רוסלאנד

ריגע, דעצ. 26 (איטא).— הונדערט אי־דישע געהיליגע ארבעטער פון דאנען פארן די וואך אפ אויף ארבעט אין סאוועטן פארבאנד. צוליב דעם וואס די געהיליגע אינדוסטריע אין לאטוויע איז שטארק גע־שלאגן און אין איר הערשט א גרויסע אר־בעטסלאזיקייט.

די ארעטער פארן אונטער א קאנטראקט מיט די באריומטע לאנדאנער אידישע אינ־דוסטריאליסטן, ליפמאן און שאליס, וועל־כע האבן אונטערגעשריבן אן אפמאך מיט דער סאוועט רעגירונג, וואס מאנאפאלי־זירט פאר זיך דעם נאנצן סאוועטישן גע־הילף עקספראט פאר 1931.

הויז זאמלונג יאנוואר 18טן

דער פרויען פיאנערן קלוב אנאנסירט א הויז-צו-הויז זאמלונג אויף זונטאג, יאנואר 18טן. פריינטלאכע ארגאניזאצי־עס זיינען געבעטן צו האלטן פריי דעם טאג פון ענלאכע אונטערנעמונגען.

דרייגנדריקע פרויען באראטונג וועגן ת״ת דינסטאג ביי־טאג

דער קאמיטעט פונ׳ם "עמיורדזשעניס קאפפיין" פאר דער תלמוד תורה, בעט אלע פרויען צו קומען צו א טיי דינסטאג, דעם 30טן דעצעמבער, 2.30 נ.מ., אין האדסאנס בעי טיי רום. וואו פלענער וועלן אויסגעארבעט ווערן ווי אזוי אנצו־גיין מיט דעם קאמפיין פאר דער אינ־סטיטוציע וועלכע געפינט זיך איצט אין א קריטישער פינאנציעלער לאגע.

מאן געטויט אויף מיין סט.; מיידל ווארפט זיך ארויס פון פענסטער

נען אומגעקומען פאר׳ן קריסמס טאג פון פארשיידענע עקסידענטן אין די פאראיי־ניקטע שטאטן.

די מייסטע זיינען געווען קרבנות פון אוטומאביל עקסידענטן. אנדערע זיינען אומגעקומען אין וואסער, אין נעיעג אומ־גליק, אין געשלעגן און פון פארגיפטעטער משקה.

—(::)—

דרייגנדריקע פרויען באראטונג וועגן ת״ת דינסטאג ביי־טאג

דער קאמיטעט פונ׳ם "עמיורדזשעניס קאפפיין" פאר דער תלמוד תורה, בעט אלע פרויען צו קומען צו א טיי דינסטאג, דעם 30טן דעצעמבער, 2.30 נ.מ., אין האדסאנס בעי טיי רום. וואו פלענער וועלן אויסגעארבעט ווערן ווי אזוי אנצו־גיין מיט דעם קאמפיין פאר דער אינ־סטיטוציע וועלכע געפינט זיך איצט אין א קריטישער פינאנציעלער לאגע.

פוילישע אידן גלויבן ניט אין גוטע צוזאגן פונ׳ם פוילישן אמבאסאדאר

ווארשע, דעצ. 26 (איטא). — די היגע אידישע צייטונגען זיינען פעסימיסטיש ווענן דעם וואס טיטוס פילי־פאוויטש, פון־ישער אמבאסאדאר אין די פאראייניקטע שטאטן, האט פארשפראכן אין א קאנפע־רענץ צו די פירער פונ׳ם אמעריקאנער אידישן קאמיטעט, אז צו דער פערעראציע פון פוילישע אידן אין אמע־ריקע, אז די פוילישע רעגירונג וועט פאר־בעסערן די עקאנאמישע לאגע פון די אידן ביי איר אין לאנד.

די צייטונגען באטאנען, אז די פוילישע אידן זאלן ניט זיין צו אפטימיסטיש ווענן ווענן די דאזיקע פארזיכערונגען. די היגע אידישע פרעסע גלויבט, אז די דאזיקע פארזיכערונג איז נים מער ווי א מיטל צו באאיינפלוסן די אמעריקאנער אידן.

"פוילישע אויס צו זיין א וויץ אין פארגלייך מיט דער פאקטישער אידישער לאגע דא", שרייבט דער "מאמענט". "אידן שטארבן דא פון הונגער און אין אויסלאנד ווארפן זיך אונזערע פוילישע דיפלאמאטן מיט זיסע ווערטער", זאגט ווייטער די צייטונג.

אנדערע צייטונגען ווייזן אז, אז די דא־זיקע פארשפרעכונגען זיינען א טייל פון א פלאן צו סטימולירן פוילישע עקספארטן

ווארשע, דעצ. 26 (איטא).— דער קול־טום מיניסטער האט פארארדנט קהלה וואלן איבער גאנץ קאנגרעס פוילן פאר׳ן מיסן פונ׳ם האלב חודש מאי.

מיט׳ן צוועק צו רעטן די אידישע טע־אטערס אין פוילן פון זייער קריטישן מצב, קומט דא איצט פאר א זאל־פוילישע קאנ־פערענץ פון אידישע אקטיארן, אין וועל־כער 135 דעלעגאטן באטייליקן זיך.

נאוועלטי טאנץ מיטוואך, דעצעמבער 31-טן 8.30 אוונט אין ציון זאל

גוטער ארקעסטער

קומט אלע!